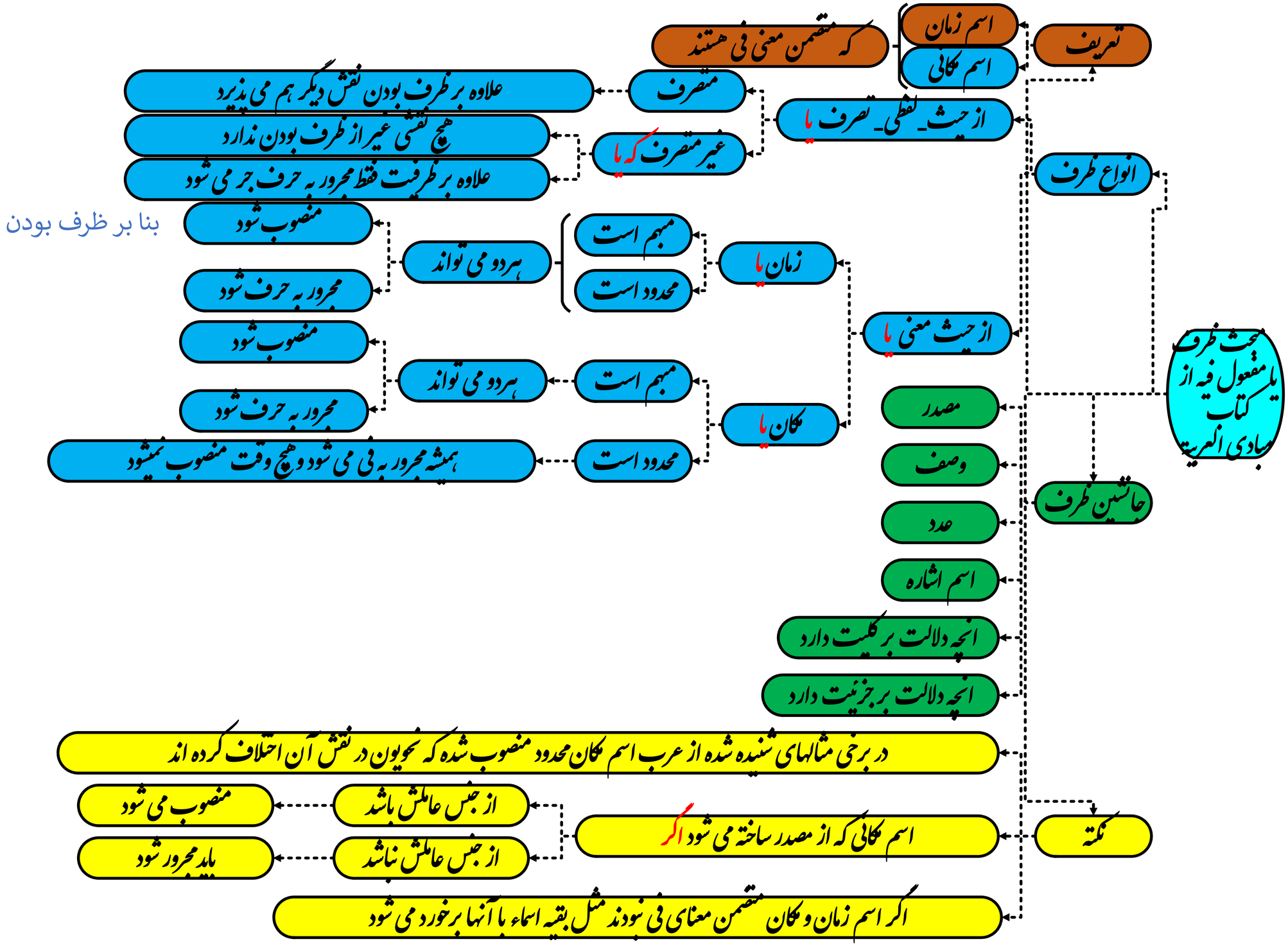
بحث ظرف یا مفعول فیه از کتاب مبادی العربیة
تعریف
اسم زمان
اسم مکانی
که متضمن معنی فی هستند
انواع ظرف
از حیث لفظی تصرف یا
متصرف
علاوه بر ظرف بودن نقش دیگر هم می پذیرد
غیر متصرف که یا
هیچ نقشی غیر از ظرف بودن ندارد
علاوه بر ظرفیت فقط مجرور به حرف جر می شود
از حیث معنی یا
زمان یا
مبهم است
محدود است
هردو می تواند
منصوب شود
مجرور به حرف شود
بنا بر ظرف بودن
مکان یا
مبهم است
هردو می تواند
منصوب شود
مجرور به حرف شود
محدود است
همیشه مجرور به فی می شود و هیچ وقت منصوب نمیشود
جانشین ظرف
مصدر
وصف
عدد
اسم اشاره
انچه دلالت بر کلیت دارد
انچه دلالت بر جزئیت دارد
در برخی مثالهای شنیده شده از عرب اسم مکان محدود منصوب شده که نحویون در نقش آن اختلاف کرده اند
نکته
اسم مکانی که از مصدر ساخته می شود اگر
از جنس عاملش باشد
منصوب می شود
از جنس عاملش نباشد
باید مجرور شود
اگر اسم زمان و مکان متضمن معنای فی نبودند مثل بقیه اسماء با آنها برخورد می شود